

LEGE
cu privire la statutul judecătorului*

nr. 544-XIII din 20.07.1995

Republicat: Monitorul Oficial al R.Moldova nr.15-17/63 din 22.01.2013

Republicat: Monitorul Oficial al R.Moldova nr.117-119/946 din 15.08.2002

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.59-60/664 din 26.10.1995

* * *

C U P R I N S

Capitolul I

STATUTUL JUDECĂTORULUI

[Articolul 1.](#) Judecătorul, purtător al puterii judecătorești

[Articolul 2.](#) Unitatea statutului de judecător

Capitolul II

CORPUL MAGISTRAȚILOR

[Articolul 3.](#) Magistrații

[Articolul 4.](#) *Abrogat*

[Articolul 5.](#) Vechimea în magistratură

Capitolul III

ÎNAINȚAREA CANDIDATULUI ÎN FUNCȚIA DE JUDECĂTOR.

NUMIREA JUDECĂTORULUI ÎN FUNCȚIE

[Articolul 6.](#) Condiții pentru a candida la funcția de judecător

[Articolul 6¹.](#) Verificarea stării de sănătate a candidaților la funcțiile de judecător și a judecătorilor în funcție

[Articolul 6².](#) Registrul participanților la concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești

[Articolul 7.](#) *Abrogat*

[Articolul 8.](#) Incompatibilități și interdicții

[Articolul 9.](#) Concursul pentru suplinirea funcțiilor de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești

[Articolul 10.](#) Selectarea și criteriile de selectare a candidaților la funcția de judecător

[Articolul 10¹.](#) *Abrogat*

[Articolul 11.](#) Numirea judecătorului în funcție

[Articolul 12.](#) Jurământul judecătorului

[Articolul 13.](#) Evaluarea performanțelor judecătorilor

[Articolul 13¹.](#) Gradele de calificare ale judecătorilor

Capitolul IV

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE JUDECĂTORILOR

[Articolul 14.](#) Drepturile judecătorilor

[Articolul 15.](#) Obligațiile judecătorilor

[Articolul 16.](#) Ținuta vestimentară

Capitolul V

GARANTAREA INDEPENDENȚEI JUDECĂTORULUI

[Articolul 17.](#) Asigurarea independenței judecătorului

[Articolul 18.](#) Inamovibilitatea judecătorului

[Articolul 19.](#) Inviolabilitatea judecătorului

[Articolul 20.](#) Cariera judecătorilor

[Articolul 20¹.](#) *Abrogat*

[Articolul 20².](#) Listele judecătorilor care solicită promovarea într-o instanță judecătorească ierarhic superioară, numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești sau transferul în altă instanță judecătorească de același nivel sau într-o instanță judecătorească inferioară

Capitolul VI

RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ ȘI MATERIALĂ A JUDECĂTORILOR

[Articolul 21.](#) Răspunderea disciplinară a judecătorilor

[Articolul 21¹.](#) *Abrogat*

[Articolul 21².](#) Răspunderea materială a judecătorilor

[Articolul 22.](#) *Abrogat*

[Articolul 23.](#) *Abrogat*

Capitolul VII

SUSPENDAREA, DETAȘAREA ȘI ELIBERAREA DIN FUNCȚIE A JUDECĂTORULUI

[Articolul 24.](#) Suspendarea din funcție

[Articolul 24¹.](#) Detașarea judecătorului

[Articolul 25.](#) Eliberarea judecătorului din funcție

[Articolul 26.](#) Demisia judecătorului

[Articolul 26¹.](#) Menținerea împuternicirilor judecătorului

Capitolul VIII

PROTECȚIA DE STAT A JUDECĂTORULUI, ASIGURAREA LUI MATERIALĂ ȘI SOCIALĂ

[Articolul 27.](#) Protecția de stat a judecătorului și a membrilor familiei lui

[Articolul 28.](#) Salarizarea judecătorului

[Articolul 29.](#) Concediul judecătorului

[Articolul 29¹.](#) Compensarea cheltuielilor de transport tur-retur sau, după caz, de închiriere a spațiului locativ

[Articolul 30.](#) *Abrogat*

[Articolul 31.](#) Alte garanții sociale

[Articolul 32.](#) Asigurarea cu pensie

[Articolul 32¹.](#) Organele care efectuează stabilirea și plata pensiilor

[Articolul 32².](#) Sursa de finanțare a pensiilor

[Articolul 33.](#) Asigurarea de stat și plățile de compensare

[Articolul 34.](#) Legitimația judecătorului

Capitolul X DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

[Articolul I.](#) Intrarea în vigoare

[Articolul II.](#) Aducerea legislației în conformitate cu prezenta lege

[Articolul III.](#) Dispoziții tranzitorii

[Articolul IV.](#) Statutul personalului

[Articolul V.](#) Îndatoririle Consiliului Superior al Magistraturii

[Articolul VI.](#) Îndatoririle Guvernului

Notă: În textul actelor normative adoptate de Parlament:

cuvintele „limba moldovenească”, la orice formă gramaticală, se substituie cu cuvintele „limba română” la forma gramaticală corespunzătoare;

cuvintele „limba de stat”, „limba oficială” și „limba maternă”, la orice formă gramaticală, în cazul în care se are în vedere limba de stat a Republicii Moldova, se substituie cu cuvintele „limba română” la forma gramaticală corespunzătoare, conform Legii nr.52 din 16.03.2023, în vigoare 24.03.2023

Parlamentul adoptă prezenta lege.

Capitolul I STATUTUL JUDECĂTORULUI

Articolul 1. Judecătorul, purtător al puterii judecătorești

(1) Puterea judecătorească se exercită numai prin instanță judecătorească în persoana judecătorului, unicul purtător al acestei puteri.

(2) Judecătorul este persoana investită constituțional cu atribuții de înfăptuire a justiției, pe care le execută în baza legii.

(3) Judecătorii instanțelor judecătorești sînt independenți, imparțiali și inamovibili și se supun numai legii.

(4) Judecătorii iau decizii în mod independent și imparțial și acționează fără niciun fel de restricții, influențe, presiuni, amenințări sau intervenții, directe sau indirecte, din partea oricărei autorități, inclusiv judiciare. Organizarea ierarhică a jurisdicțiilor nu poate aduce atingere independenței individuale a judecătorului

Articolul 2. Unitatea statutului de judecător

Judecătorii din toate instanțele judecătorești au un statut unic și se disting între ei numai prin împuterniciri și competență.

Capitolul II CORPUL MAGISTRAȚILOR

Articolul 3. Magistrății

Au calitatea de magistrat și fac parte din corpul magistraților judecătorii de la toate instanțele judecătorești din țară și de la instanțele judecătorești internaționale.

Articolul 4. Ierarhia funcțiilor magistraților

[Art.4 abrogat prin [Legea nr.247-XVI din 21.07.2006](#), în vigoare 10.11.2006]

Articolul 5. Vechimea în magistratură

Constituie vechime în magistratură perioada în care persoana a îndeplinit funcțiile prevăzute la art.3.

Capitolul III
ÎNAINȚAREA CANDIDATULUI ÎN FUNCȚIA DE JUDECĂTOR.
NUMIREA JUDECĂTORULUI ÎN FUNCȚIE

Articolul 6. Condiții pentru a candida la funcția de judecător

(1) La funcția de judecător poate candida persoana cu o reputație ireproșabilă, care deține cetățenia Republicii Moldova, are domiciliul în țară și întrunește următoarele condiții:

a) are capacitate de exercițiu;

b) are diplomă de studii superioare de licență și diplomă de studii superioare de master în domeniul dreptului sau un alt act de studii în domeniul dreptului echivalent acestora, recunoscut de structura abilitată pentru recunoașterea și echivalarea actelor de studii și a calificărilor;

c) a absolvit Institutul Național al Justiției sau are vechimea în muncă prevăzută la alin.(2);

c¹) are media generală de absolvire a Institutului Național al Justiției sau, în cazul persoanelor menționate la alin.(2), nota la examenul susținut în fața Comisiei pentru examenele de absolvire a Institutului Național al Justiției egală cu sau mai mare de 8,00;

d) nu are antecedente penale;

e) cunoaște limba română;

f) corespunde cerințelor de ordin medical pentru exercitarea funcției;

[Lit.g) alin.(1) art.6 abrogată prin Legea nr.2 din 01.02.2024, în vigoare 13.02.2024]

(2) Se consideră vechime în muncă care oferă persoanei dreptul de a candida la funcția de judecător activitatea acesteia pe parcursul ultimilor 5 ani în calitate de judecător sau judecător-asistent al Curții Constituționale, judecător în instanțele internaționale, procuror, profesor de drept titular în instituțiile de învățământ superior acreditate, formator al Institutului Național al Justiției în domeniul dreptului, avocat, asistent judiciar sau grefier.

(3) Persoanele care au vechimea în muncă prevăzută la alin.(2), cu excepția judecătorilor în instanțele internaționale și a judecătorilor Curții Constituționale, susțin un examen în fața Comisiei de absolvire a Institutului Național al Justiției conform procedurii și condițiilor prevăzute de [Legea nr.152-XVI din 8 iunie 2006](#) privind Institutul Național al Justiției.

(4) Se consideră că nu are reputație ireproșabilă, în sensul alin.(1), și nu poate candida la funcția de judecător persoana care:

a) are antecedente penale, inclusiv stinse, sau a fost absolvită de răspundere penală printr-un act de amnistie sau de grațiere;

b) a fost concediată din organele de drept din motive compromițătoare sau a fost eliberată, din aceleași motive, din funcțiile specificate la alin.(2);

c) are un comportament incompatibil cu normele Codului de etică al judecătorilor sau desfășoară activitate incompatibilă cu normele acestui cod;

d) a fost sancționată disciplinar pentru nerespectarea prevederilor art.7 alin.(2) din [Legea nr.325 din 23 decembrie 2013](#) privind evaluarea integrității instituționale;

e) are interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, ce derivă dintr-un act de constatare al Autorității Naționale de Integritate.

(5) Poate candida la funcția de judecător al curții de apel sau de judecător al Curții Supreme de Justiție persoana cu o vechime în muncă în funcția de judecător de cel puțin 4 ani și, respectiv, 10 ani.

[Art.6 modificat prin Legea nr.226 din 31.07.2024, în vigoare 05.09.2024]

[Art.6 modificat prin Legea nr.2 din 01.02.2024, în vigoare 13.02.2024]

[Art.6 modificat prin Legea nr.353 din 24.11.2023, în vigoare 07.12.2023]

[Art.6 modificat prin [Legea nr.137 din 27.09.2018](#), în vigoare 19.10.2018]

[Art.6 completat prin [Legea nr.74 din 26.04.2018](#), în vigoare 29.06.2018]

[Art.6 modificat prin [Legea nr.305 din 21.12.2017](#), în vigoare 12.01.2018]

[Art.6 completat prin [Legea nr.102 din 21.07.2016](#), în vigoare 12.11.2016]

[Art.6 modificat prin [Legea nr.76 din 21.04.2016](#), în vigoare 01.07.2016]

[Art.6 completat prin [Legea nr.326 din 23.12.2013](#), în vigoare 01.01.2015]

Articolul 6¹. Verificarea stării de sănătate a candidaților la funcțiile de judecător și a judecătorilor în funcție

(1) Starea de sănătate a candidaților la funcțiile de judecător se verifică pînă la finalizarea concursului pentru suplinirea funcției de judecător.

(2) Verificarea stării de sănătate a judecătorilor în funcție are loc o dată la 5 ani.

(3) Verificarea stării de sănătate include de asemenea evaluarea psihologică și psihiatrică a candidaților la funcțiile de judecător și a judecătorilor în funcție.

(4) Exigențele și procedura de determinare a stării de sănătate a candidaților la funcțiile de judecător și a judecătorilor în funcție, inclusiv lista bolilor care nu permit exercitarea funcției de judecător, se aprobă prin ordin al ministrului sănătății, muncii și protecției sociale după coordonare cu Consiliul Superior al Magistraturii.

(5) Starea de sănătate a candidaților la funcțiile de judecător și a judecătorilor în funcție se verifică de către o comisie specializată a Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale care eliberează certificatul medical privind starea sănătății și concluziile privitor la corespunderea candidaților și a judecătorilor în funcție exigențelor pentru exercitarea funcției, care ulterior se prezintă Consiliului Superior al Magistraturii.

[Art.6¹ modificat prin [Legea nr.2 din 01.02.2024](#), în vigoare 13.02.2024]

[Art.6¹ modificat prin [Legea nr.79 din 24.05.2018](#), în vigoare 15.06.2018]

Articolul 6². Registrul participanților la concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești

(1) Candidații la funcțiile vacante de judecător, de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești care întrunesc condițiile prevăzute la art.6 sînt înscriși în Registrul participanților la concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești, denumit în continuare *Registru*.

(2) Registrul se ține de către secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii și este compus din 4 secțiuni:

a) lista candidaților la funcțiile vacante de judecător;

b) lista judecătorilor care solicită transferul în altă instanță judecătorească de același nivel sau într-o instanță judecătorească inferioară;

c) lista judecătorilor care solicită numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești;

d) lista judecătorilor care solicită numirea sau promovarea într-o instanță judecătorească ierarhic superioară.

(3) Candidații se înscriu în Registru indiferent de faptul dacă a fost sau nu a fost anunțat concursul pentru suplinirea funcțiilor de judecător.

(4) Procedura de includere și de excludere a candidaților în/din Registru se aprobă de către Consiliul Superior al Magistraturii.

(5) Registrul este public și se plasează pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii.

[Art.6² modificat prin [Legea nr.226 din 31.07.2024](#), în vigoare 05.09.2024]

Articolul 7. Vechimea în specialitate juridică pentru a candida la funcția de judecător

[Art.7 abrogat prin [Legea nr.247-XVI din 21.07.2006](#), în vigoare 31.03.2009]

Articolul 8. Incompatibilități și interdicții

(1) Funcția de judecător este incompatibilă cu:

a) orice altă funcție sau activitate remunerată, cu excepția activității didactice, științifice, de creație și în organele colegiale din cadrul autorităților sau instituțiilor publice;

b) mandatul de deputat în Parlament sau de consilier în autoritatea administrației publice locale;

- c) activitatea de întreprinzător, desfășurată personal sau prin intermediul unui terț;
- d) calitatea de membru al organului de conducere al unei organizații comerciale.

(2) Judecătorul poate colabora la publicații de specialitate cu caracter literar, științific sau social, ori la emisiuni audiovizuale, fiindu-i interzis ca în studiile, articolele și intervențiile sale să se pronunțe cu privire la problemele curente de politică internă.

(3) Judecătorul nu este în drept să prezinte reprezentanților mass-media informații despre cauzele aflate în procedură de examinare în instanța judecătorească decât prin intermediul persoanei responsabile pentru relațiile cu mass-media.

(3¹) Este interzisă comunicarea judecătorilor cu participanții la proces sau cu alte persoane, inclusiv cu persoane cu funcții de demnitate publică, dacă o astfel de comunicare este legată de dosarul aflat în procedura judecătorească și are loc în alt mod decât cel prevăzut de regulile de procedură. Comunicarea este interzisă din momentul de înregistrare a dosarului în instanța de judecată și pînă la emiterea hotărîrii irevocabile privind dosarul. Orice comunicare în afara ședințelor de judecată se face în scris și se anexează obligatoriu la dosar.

(3²) Judecătorului îi este interzis:

a) să dea consultații scrise sau verbale în probleme litigioase, cu excepția situațiilor stabilite în Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului;

b) să fie membru al unui partid politic sau să desfășoare orice activitate cu caracter politic, inclusiv pe perioada detașării din funcție.

(4) Judecătorul care a fost ales în funcția de Președinte al Republicii Moldova, a fost ales deputat în Parlament, consilier în autoritatea administrației publice locale sau a fost numit membru al Guvernului, în termen de 30 de zile de la data validării/acceptării mandatului, depune cerere de demisie în condițiile art.26. În cazul în care judecătorul nu depune cerere de demisie, după expirarea termenului de 30 de zile acesta este eliberat de drept din funcția de judecător.

[Art.8 completat prin Legea nr.226 din 31.07.2024, în vigoare 05.09.2024]

[Art.8 modificat prin Legea nr.96 din 14.04.2022, în vigoare 06.05.2022]

[Art.8 modificat prin [Legea nr.134 din 17.06.2016](#), în vigoare 01.08.2016]

[Art.8 completat prin [Legea nr.326 din 23.12.2013](#), în vigoare 25.02.2014]

Articolul 9. Concursul pentru suplinirea funcțiilor de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești

(1) Funcțiile de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești sînt ocupate în bază de concurs. Media de concurs a candidaților care urmează a fi numiți în funcția de judecător se calculează conform art.3 alin.(4) din [Legea nr.147/2023](#) privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor, iar la selecția judecătorilor pentru promovarea la o instanță judecătorească superioară, numirea în funcția de președinte ori de vicepreședinte de instanță judecătorească sau transferul la o instanță judecătorească de același nivel ori la o instanță judecătorească inferioară, media de concurs se calculează potrivit art.6 alin.(7) din aceeași lege.

(2) Concursul pentru suplinirea funcțiilor de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești este organizat de către Consiliul Superior al Magistraturii în baza regulamentului aprobat de acesta. La concurs participă persoanele înscrise în Registru.

(3) Consiliul Superior al Magistraturii organizează concursul pentru funcțiile vacante de judecător, președinte și vicepreședinte al instanței, de regulă, de două ori pe an, iar pînă la anunțarea concursului, publică pe pagina sa web oficială informația cu privire la toate funcțiile de judecător vacante sau care pot deveni vacante în următoarele 6 luni. Toate funcțiile de judecător anunțate vacante sau care pot deveni vacante se scot la următorul concurs.

(4) Consiliul Superior al Magistraturii anunță, prin intermediul publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în mass-media și pe pagina sa web, lansarea concursului pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești și stabilește termenul-limită pentru inițierea procesului de selectare a candidaților.

(5) Persoanele înscrise în Registru vor informa în scris secretariatul Consiliului Superior al

Magistraturii despre participarea sau despre refuzul de a participa la concursul pentru suplinirea funcțiilor vacante de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești.

(6) Candidații la funcțiile vacante de judecător, de vicepreședinte și de președinte al instanței judecătorești, înscriși în Registru, participă la concurs doar după ce depun următoarele acte:

- a) cererea de participare la concurs;
- b) curriculum vitae;
- c) copia diplomei de licențiat în drept sau echivalentul acesteia;
- d) atestatul de absolvire a Institutului Național al Justiției sau, după caz, certificatul care atestă susținerea examenului în fața Comisiei pentru examenele de absolvire a Institutului Național al Justiției;
- e) acte ce confirmă vechimea în muncă;
- f) cazierul judiciar;
- g) certificatul medical de sănătate;
- h) declarația de avere și interese personale;

[Lit.i) alin.(6) art.9 abrogată prin [Legea nr.134 din 17.06.2016](#), în vigoare 01.08.2016]

j) referința de la ultimul loc de muncă sau de studii.

(7) În cel mult 30 de zile de la finalizarea studiilor sau a examenului menționat la art.6 alin.(3), Institutul Național al Justiției transmite Consiliului Superior al Magistraturii lista candidaților care îndeplinesc condiția menționată la art.6 alin.(1) lit.c¹). În cel mult 30 de zile de la solicitare, candidatul prezintă Consiliului Superior al Magistraturii toate actele necesare pentru înscrierea în Registru. Candidatul se înscrie în Registru în cel mult 7 zile de la prezentarea tuturor actelor solicitate.

(8) După înscrierea în Registru, Consiliul Superior al Magistraturii solicită de la Autoritatea Națională de Integritate verificarea dacă există dubii cu privire la proveniența averii sau corectitudinea declarării averii și a intereselor personale de către candidat, iar de la Centrul Național Anticorupție și de la Serviciul de Informații și Securitate – informații privind integritatea profesională a candidatului. O copie a înscrisurilor primite de la Autoritatea Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție și de la Serviciul de Informații și Securitate este transmisă candidatului, oferindu-i-se posibilitatea să își prezinte poziția pe marginea acestora. Candidatul își poate prezenta, în scris, opinia referitoare la informația din înscrisurile respective în termen de 5 zile lucrătoare.

(9) Candidații la funcția de judecător, președinte și vicepreședinte al instanței judecătorești, precum și candidații la promovarea în instanța superioară sau transferul la o instanță de același nivel ori inferioară își aleg funcțiile scoase la concurs în ordinea descrescătoare a mediei de concurs. În cazul punctajului egal al candidaților care urmează a fi numiți în funcția de judecător, primul își alege funcția candidatul care a obținut rezultate mai mari la examenul susținut în fața Comisiei pentru examenele de absolvire a Institutului Național al Justiției. În cazul punctajului egal al candidaților care urmează a fi promovați la o instanță judecătorească superioară, al celor care urmează a fi numiți în funcția de președinte ori de vicepreședinte de instanță judecătorească sau transferați la o instanță judecătorească de același nivel ori la o instanță judecătorească inferioară, care pretind la aceeași funcție, Consiliul Superior al Magistraturii va lua decizia prin hotărâre motivată. Rezultatele concursului se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Magistraturii în termen de 2 zile lucrătoare de la finalizarea acestuia.

(10) Consiliul Superior al Magistraturii propune Președintelui Republicii Moldova numirea în funcție a candidaților la funcția de judecător și la promovarea în instanța superioară, desemnați în conformitate cu rezultatele concursului.

[Art.9 completat prin [Legea nr.226 din 31.07.2024](#), în vigoare 05.09.2024]

[Art.9 modificat prin [Legea nr.2 din 01.02.2024](#), în vigoare 13.02.2024]

[Art.9 modificat prin [Legea nr.340 din 24.11.2023](#), în vigoare 07.12.2023]

[Art.9 modificat prin [Legea nr.246 din 29.07.2022](#), în vigoare 26.08.2022]

[Art.9 modificat prin [Legea nr.228 din 28.07.2022](#), în vigoare 12.08.2022]

[Art.9 modificat prin [Legea nr.137 din 27.09.2018](#), în vigoare 19.10.2018]

[Art.9 completat prin [Legea nr.74 din 26.04.2018](#), în vigoare 29.06.2018]

[Art.9 completat prin [Legea nr.102 din 21.07.2016](#), în vigoare 12.11.2016]

[Art.9 modificat prin [Legea nr.134 din 17.06.2016](#), în vigoare 01.08.2016]

[Art.9 modificat prin [Legea nr.326 din 23.12.2013](#), în vigoare 01.01.2015]

Articolul 10. Selectarea și criteriile de selectare a candidaților la funcția de judecător

(1) Procesul de selectare a candidaților la funcția de judecător se desfășoară potrivit unor criterii obiective bazate pe merit, ținând seama de pregătirea profesională, de integritatea, capacitatea și eficiența candidaților.

(2) Candidații la funcția de judecător sînt selectați de Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor în temeiul prezentei legi, al [Legii nr.147/2023](#) privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor și al regulamentelor Consiliului Superior al Magistraturii.

[Art.10 modificat prin [Legea nr.340 din 24.11.2023](#), în vigoare 07.12.2023]

Articolul 10¹. Vechimea în specialitate juridică pentru a candida la funcția de judecător

[Art.10¹ abrogat prin [Legea nr.191-XV din 08.05.2003](#), în vigoare 31.05.2003]

Articolul 11. Numirea judecătorului în funcție

(1) Judecătorii se numesc în funcție, din rîndul candidaților selectați în urma concursului, de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii. Judecătorii sunt numiți în funcție pînă la atingerea plafonului de vîrstă de 65 de ani.

[Alin.(2) art.11 abrogat prin [Legea nr.246 din 29.07.2022](#), în vigoare 26.08.2022]

(3) Președintele Republicii Moldova poate respinge o singură dată candidatura propusă de către Consiliul Superior al Magistraturii pentru numirea în funcția de judecător și numai în cazul depistării unor circumstanțe care confirmă incompatibilitatea candidatului cu funcția respectivă, de încălcare de către acesta a legislației sau de încălcare a procedurilor legale de selectare și promovare a lui.

(4) Refuzul de numire în funcție trebuie să fie motivat și se face în termen de 30 de zile de la data parvenirii propunerii. În cazul apariției unor circumstanțe care necesită o examinare suplimentară, Președintele Republicii Moldova anunță Consiliul Superior al Magistraturii despre prelungirea termenului indicat cu 15 zile.

(5) La propunerea repetată a Consiliului Superior al Magistraturii, Președintele Republicii Moldova emite un decret privind numirea candidatului în funcția de judecător în termen de 30 de zile de la data parvenirii propunerii repetate.

[Art.11 modificat prin [Legea nr.246 din 31.07.2023](#), în vigoare 18.08.2023]

[Art.11 modificat prin [Legea nr.246 din 29.07.2022](#), în vigoare 26.08.2022]

Articolul 12. Jurămîntul judecătorului

(1) Înainte de a începe să-și exercite funcția, judecătorul este obligat să depună următorul jurămînt: "Jur să respect Constituția și legile țării, drepturile și libertățile omului, să-mi îndeplinesc cu onoare, conștiință și fără părtinire atribuțiile ce-mi revin".

(2) Jurămîntul se depune în termen de 10 zile de la numirea în funcție, în ședință solemnă în fața Consiliului Superior al Magistraturii, după citirea comunicării actului de numire.

(3) Despre depunerea jurămîntului se încheie un proces-verbal, care se semnează de președintele Consiliului Superior al Magistraturii și de persoana care a depus jurămîntul.

(4) Depunerea jurămîntului nu e necesară în cazul promovării sau transferării judecătorului în altă funcție în altă instanță judecătorească.

(5) Actele efectuate de judecător înainte de depunerea jurămîntului sînt nule.

(6) Nu se admite la depunerea jurămîntului judecătorul care nu a îndeplinit condițiile art.8 alin.(1).

[Art.12 completat prin [Legea nr.226 din 31.07.2024](#), în vigoare 05.09.2024]

Articolul 13. Evaluarea performanțelor judecătorilor

(1) Performanțele judecătorilor se evaluează de către Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor. Periodicitatea, procedura și criteriile de evaluare a performanțelor judecătorilor sunt stabilite în [Legea nr.147/2023](#) privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor.

(2) Nu sunt supuși evaluării performanțelor judecătorii detașați în interes de serviciu, judecătorii numiți în instanțele internaționale și judecătorii aflați în concediu de maternitate sau în concediu pentru îngrijirea copilului.

[Art.13 în redacția Legii nr.340 din 24.11.2023, în vigoare 07.12.2023]

[Lit.a) alin.(3) art.13 abrogată prin Legea nr.246 din 29.07.2022, în vigoare 26.08.2022]

[Art.13 modificat prin Legea nr.246 din 29.07.2022, în vigoare 26.08.2022]

Articolul 13¹. Gradele de calificare ale judecătorilor

(1) Gradele de calificare ale judecătorilor au un caracter onorific și sînt conferite pentru înalt profesionalism, merite deosebite în domeniul justiției și îndeplinirea exemplară a atribuțiilor de serviciu.

(2) Modul și condițiile de acordare a gradelor de calificare se stabilesc prin regulament al Consiliului Superior al Magistraturii.

Capitolul IV

DREPTURILE ȘI OBLIGAȚIILE JUDECĂTORIILOR

Articolul 14. Drepturile judecătorilor

(1) Judecătorii au dreptul:

a) să beneficieze de drepturile și libertățile consacrate de Constituția și legislația Republicii Moldova;

b) să fie aleși în organele autoadministrării judecătorești;

c) să beneficieze, în procesul îndeplinirii justiției, de drepturile procesuale stabilite de legislația procesuală;

d) să întemeieze sindicate și să se afilieze la sindicate sau la alte organizații naționale sau internaționale pentru reprezentarea intereselor lor, pentru perfecționare profesională și apărarea statutului lor;

e) să beneficieze de instruire continuă în mod gratuit, în limitele stabilite de lege;

f) să participe la elaborarea de publicații ori studii de specialitate, de lucrări literare sau științifice, cu excepția celor cu caracter politic;

g) să fie membri ai unor comisii de examinare sau de întocmire a proiectelor de acte normative, a unor documente interne sau internaționale;

h) să fie membri ai societăților științifice sau academice, precum și ai asociațiilor sau fundațiilor care au scop științific ori profesional.

(2) Cerințele și dispozițiile judecătorilor legate de îndeplinirea activității judecătorești sînt obligatorii pentru toate persoanele fizice și juridice. Neîndeplinirea lor atrage răspunderea prevăzută de lege.

Articolul 15. Obligațiile judecătorilor

(1) Judecătorii sînt obligați:

a) să fie imparțiali;

b) să asigure apărarea drepturilor și libertăților persoanelor, onoarei și demnității acestora;

c) să respecte întocmai cerințele legii la îndeplinirea justiției și să asigure interpretarea și aplicarea uniformă a legislației;

d) să se abțină de la fapte care dăunează intereselor serviciului și prestigiului justiției, care compromit cinstea și demnitatea de judecător, provoacă îndoieli față de obiectivitatea lor;

d¹) să respecte prevederile art.7 alin.(2) din [Legea nr.325 din 23 decembrie 2013](#) privind evaluarea integrității instituționale;

- e) să respecte prevederile Codului de etică al judecătorului;
- f) să nu divulge secretul deliberării, informațiile obținute în ședință închisă, precum și datele urmăririi penale;
- f¹) să declare actele de corupție și actele conexe acestora, faptele de comportament corupțional, care i-au devenit cunoscute în exercitarea atribuțiilor de serviciu;
- f²) să prelucreze datele cu caracter personal în conformitate cu prevederile [Legii nr.133 din 8 iulie 2011](#) privind protecția datelor cu caracter personal;
- g) să depună declarația de avere și interese personale;

[Lit.h) alin.(1) art.15 abrogată prin [Legea nr.134 din 17.06.2016](#), în vigoare 01.08.2016]

- i) să-și verifice starea de sănătate în condițiile prevăzute la art.6¹.

(2) În cazul în care a fost admisă comunicarea sau tentativa de comunicare interzisă a unui participant la proces sau a altor persoane, inclusiv a persoanelor cu funcții de demnitate publică, cu judecătorul în circumstanțele prevăzute la art.8 alin.(3¹), judecătorul este obligat să informeze în scris, în aceeași zi, Consiliul Superior al Magistraturii despre producerea acestui fapt.

[Art.15 modificat prin [Legea nr.305 din 21.12.2017](#), în vigoare 12.01.2018]

[Art.15 completat prin [Legea nr.102 din 21.07.2016](#), în vigoare 12.11.2016]

[Art.15 modificat prin [Legea nr.134 din 17.06.2016](#), în vigoare 01.08.2016]

[Art.15 completat prin [Legea nr.87 din 28.04.2016](#), în vigoare 07.06.2016]

[Art.15 modificat prin [Legea nr.107 din 28.05.2015](#), în vigoare 26.06.2015]

[Art.15 modificat prin [Legea nr.326 din 23.12.2013](#), în vigoare 25.02.2014]

Articolul 16. Ținuta vestimentară

- (1) În ședințe de judecată judecătorul este obligat să aibă ținuta vestimentară prevăzută de lege.
- (2) Statul asigură judecătorului în mod gratuit ținuta vestimentară.

Capitolul V

GARANTAREA INDEPENDENȚEI JUDECĂTORULUI

Articolul 17. Asigurarea independenței judecătorului

Independența judecătorului este asigurată prin:

- a) procedura de înfăptuire a justiției;
- b) procedeul de numire, suspendare, demisie și eliberare din funcție;
- c) declararea inviolabilității lui;
- d) secretul deliberărilor și interzicerea de a cere divulgarea lui;
- e) stabilirea răspunderii pentru lipsa de stimă față de judecată, judecători și pentru imixtiune în judecarea cauzei;
- f) alocarea resurselor adecvate pentru funcționarea sistemului judiciar, crearea de condiții organizatorice și tehnice favorabile activității instanțelor judecătorești;
- g) asigurarea materială și socială a judecătorului;
- h) alte măsuri, prevăzute de lege.

Articolul 18. Inamovibilitatea judecătorului

- (1) Judecătorul instanței judecătorești este inamovibil pe perioada exercitării funcțiilor, cu excepția cazurilor prevăzute la art.25.
- (2) Împuternicirile lui pot fi suspendate în baza și în modul stabilit de prezenta lege.

Articolul 19. Inviolabilitatea judecătorului

- (1) Personalitatea judecătorului este inviolabilă.
- (2) Inviolabilitatea judecătorului se extinde asupra locuinței și localului lui de serviciu, vehiculelor și mijloacelor de telecomunicație folosite de el, asupra corespondenței, bunurilor și documentelor lui

personale.

(3) Judecătorul beneficiază doar de imunitate funcțională. Judecătorul nu poate fi tras la răspundere pentru opinia sa exprimată în înfăptuirea justiției și pentru hotărârea pronunțată, cu excepția cazului în care vinovăția acestuia a fost stabilită prin sentință definitivă sau, în cadrul unei proceduri disciplinare, s-a constatat intenția ori neglijența gravă în acțiunile sau inacțiunile sale, care au dus la una dintre consecințele prevăzute la art.2007 alin.(1) lit.c) din Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002.

(4) Urmărirea penală împotriva judecătorului poate fi pornită doar de către Procurorul General sau prim-adjunctul, iar în lipsa acestuia de către un adjunct în temeiul ordinului emis de Procurorul General, cu acordul Consiliului Superior al Magistraturii, în condițiile Codului de procedură penală. În cazul săvârșirii de către judecător a infracțiunilor specificate la art.243, 324, 326 și 330² ale [Codului penal al Republicii Moldova](#), precum și în cazul infracțiunilor flagrante, acordul Consiliului Superior al Magistraturii pentru pornirea urmăririi penale nu este necesar.

(4¹) Hotărârile prin care Consiliul Superior al Magistraturii își expune acordul sau dezacordul pentru pornirea urmăririi penale în condițiile alin.(4) trebuie să fie motivate și se publică pe pagina web oficială a Consiliului Superior al Magistraturii, cu anonimizarea datelor cu privire la identitatea judecătorului.

(5) Judecătorul nu poate fi reținut, supus aducerii silite, arestat, percheziționat fără acordul Consiliului Superior al Magistraturii. Toate acțiunile procesuale în privința judecătorului, cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă, pot fi efectuate numai după emiterea ordonanței de pornire a urmăririi penale, cu respectarea garanțiilor instituite de normele constituționale și actele internaționale. Acordul Consiliului Superior al Magistraturii nu este necesar în caz de infracțiune flagrantă.

[Alin.(5¹),(5²),(5³) art.19 abrogate prin [Legea nr.233 din 10.12.2015](#), în vigoare 29.01.2016]

(6) Instanța de judecată informează în mod obligatoriu Consiliul Superior al Magistraturii despre faptul sancționării contravenționale a judecătorului.

(7) Judecătorul reținut, în cazul în care este bănuit că a săvârșit o contravenție, urmează a fi eliberat imediat după identificare.

[Art.19 modificat prin [Legea nr.246 din 29.07.2022](#), în vigoare 26.08.2022]

[Art.19 modificat prin [Legea nr.205 din 26.11.2020](#), în vigoare 25.12.2020]

[Art.19 completat prin [Legea nr.137 din 27.09.2018](#), în vigoare 19.10.2018]

[Art.19 completat prin [Legea nr.233 din 10.12.2015](#), în vigoare 29.01.2016]

Notă: Se declară neconstituționale alineatele (5¹), (5²) și (5³) din art.19, conform [Hot. Curții Constituționale nr.26 din 11.11.2014](#), în vigoare 11.11.2014

[Art.19 modificat prin [Legea nr.177 din 25.07.2014](#), în vigoare 08.08.2014]

Notă: Se declară neconstituțional art.II pct.13 alineatul trei din [Legea nr.153 din 05.07.2012](#) prin care s-a abrogat alin.(6) din art.19 conform [Hot. Curții Constituționale nr.22 din 05.09.2013](#), în vigoare 05.09.2013

Notă: Se declară neconstituțională sintagma “și în cazul infracțiunilor specificate la art.324 și art.326 ale [Codului penal al Republicii Moldova](#).” din articolul 19 alin.(5) conform [Hot. Curții Constituționale nr.22 din 05.09.2013](#), în vigoare 05.09.2013

Articolul 20. Cariera judecătorilor

(1) Cariera judecătorilor presupune promovarea în funcția de judecător la o instanță superioară, numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță și transferarea judecătorului la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară.

(2) Promovarea în funcția de judecător la o instanță superioară, numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță și transferarea judecătorului la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară vor fi precedate de evaluarea performanțelor judecătorului în condițiile [Legii nr.147/2023](#) privind selecția și evaluarea performanțelor judecătorilor.

(3) Judecătorii pot solicita transferarea la o instanță de același nivel doar după expirarea a 3 ani efectiv lucrați de la numirea în funcție, iar judecătorii care dețin funcția de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești pot solicita transferarea la o instanță de același nivel sau la o

instanță inferioară doar după expirarea mandatelor respective sau revocarea din funcție.

(4) Promovarea judecătorului în funcția de judecător la o instanță superioară se face numai cu acordul acestuia, prin concurs, la propunerea Consiliului Superior al Magistraturii, de către Președintele Republicii Moldova. Transferul judecătorului la o instanță de același nivel sau la o instanță inferioară se face numai cu consimțământul lui, de către Consiliul Superior al Magistraturii.

(4¹) Numirea judecătorului în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță se face numai cu consimțământul acestuia, prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii, în baza rezultatelor concursului.

(5) În cazul reorganizării sau dizolvării instanței judecătorești, judecătorul este transferat, cu consimțământul lui, în temeiul legii, la altă instanță judecătorească. Dacă refuză transferul la altă instanță, judecătorul are dreptul la demisie în condițiile art.26.

(6) Judecătorul se consideră promovat în funcția de judecător la o instanță superioară, se consideră numit în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță sau se consideră transferat la o instanță de același nivel ori la o instanță inferioară de la data indicată în decretul respectiv al Președintelui Republicii Moldova sau, după caz, în hotărârea respectivă a Consiliului Superior al Magistraturii.

(7) Judecătorul căruia i-a fost acordat calificativul “insuficient” ca rezultat al evaluării performanțelor nu poate fi promovat în funcția de judecător la o instanță superioară, nu poate fi numit în funcția de președinte sau de vicepreședinte de instanță, nu poate fi transferat la o altă instanță, nu poate fi ales în calitate de membru al Consiliului Superior al Magistraturii și al organelor specializate pe durata unui an de la data adoptării hotărârii Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor.

[Art.20 modificat prin Legea nr.340 din 24.11.2023, în vigoare 07.12.2023]

[Art.20 modificat prin Legea nr.246 din 29.07.2022, în vigoare 26.08.2022]

[Art.20 modificat prin [Legea nr.137 din 27.09.2018](#), în vigoare 19.10.2018]

[Art.20 modificat prin [Legea nr.107 din 28.05.2015](#), în vigoare 26.06.2015]

Articolul 20¹. Transferul pe termen limitat al judecătorilor în alte instanțe

[Art.20¹ abrogat prin Legea nr.246 din 29.07.2022, în vigoare 26.08.2022]

[Art.20¹ completat prin [Legea nr.137 din 27.09.2018](#), în vigoare 19.10.2018]

Articolul 20². Listele judecătorilor care solicită promovarea într-o instanță judecătorească ierarhic superioară, numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești sau transferul în altă instanță judecătorească de același nivel sau într-o instanță judecătorească inferioară

(1) Judecătorii care solicită promovarea într-o instanță judecătorească ierarhic superioară, numirea în funcția de președinte sau de vicepreședinte al instanței judecătorești sau transferul în altă instanță judecătorească de același nivel sau într-o instanță judecătorească inferioară se includ în listele specificate la art.6² alin.(2) lit.b)–d), care sînt parte integrantă a Registrului.

(2) Informațiile privind persoanele incluse în Registru se prezintă de către secretariatul Consiliului Superior al Magistraturii Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor și Consiliului Superior al Magistraturii.

[Art.20² modificat prin Legea nr.340 din 24.11.2023, în vigoare 07.12.2023]

Capitolul VI

RĂSPUNDEREA DISCIPLINARĂ ȘI MATERIALĂ A JUDECĂTORILOR

[Denumirea în redacția Legii nr.205 din 26.11.2020, în vigoare 25.12.2020]

Articolul 21. Răspunderea disciplinară a judecătorilor

(1) Judecătorii poartă răspundere disciplinară în modul stabilit de [Legea nr.178 din 25 iulie 2014](#) cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor.

(2) Anularea sau modificarea hotărârii judecătorești atrage răspundere în condițiile [Legii nr.178 din 25 iulie 2014](#) cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor dacă judecătorul care a pronunțat-o a

încălcat legea intenționat sau ca urmare a unei neglijențe grave.

[Art.21 în redacția [Legii nr.107 din 28.05.2015](#), în vigoare 26.06.2015]

Articolul 21¹. Răspunderea patrimonială a judecătorilor

[Art.21¹ abrogat prin [Legea nr.153 din 05.07.2012](#), în vigoare 31.08.2012]

Articolul 21². Răspunderea materială a judecătorilor

Judecătorii poartă răspundere materială, proporțional gradului de vinovăție stabilit, în acțiunea în regres a statului față de aceștia prin care se solicită restituirea sumelor achitate de stat în cazurile prevăzute la art.2007 alin.(1) din Codul civil al Republicii Moldova nr.1107/2002.

[Art.21² introdus prin [Legea nr.205 din 26.11.2020](#), în vigoare 25.12.2020]

Articolul 22. Abaterile disciplinare

[Art.22 abrogat prin [Legea nr.107 din 28.05.2015](#), în vigoare 26.06.2015]

Articolul 23. Sancțiunile disciplinare

[Art.23 abrogat prin [Legea nr.107 din 28.05.2015](#), în vigoare 26.06.2015]

[Art.23 modificat prin [Legea nr.153 din 05.07.2012](#), în vigoare 31.08.2012]

Capitolul VII SUSPENDAREA, DETAȘAREA ȘI ELIBERAREA DIN FUNCȚIE A JUDECĂTORULUI

Articolul 24. Suspendarea din funcție

(1) Judecătorul poate fi suspendat din funcție, la cerere sau din oficiu, prin hotărîre a Consiliului Superior al Magistraturii, dacă:

a) în privința lui se începe urmărirea penală, pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii în cauza respectivă;

b) este recunoscut absent fără veste prin hotărîre judecătorească definitivă;

c) participă la campania preelectorală în calitate de candidat pentru autoritatea publică sau autoritatea administrației publice locale;

d) i se acordă concediu de maternitate și pentru îngrijirea copilului pe un termen de pînă la 3 ani.

(1¹) Judecătorul este suspendat de drept din funcție pînă la eliberarea sa din funcție dacă:

a) evaluarea performanțelor sale a eșuat – din ziua adoptării hotărîrii corespunzătoare a Colegiului pentru selecția și evaluarea judecătorilor;

b) colegiul disciplinar a propus eliberarea din funcție, iar suspendarea acestuia este proporțională cu situația care a stat la baza ei. La solicitarea judecătorului, Consiliul Superior al Magistraturii poate amâna suspendarea pînă la examinarea propunerii de eliberare din funcție;

c) este numit în funcția de judecător la Curtea Constituțională sau la o instanță judecătorească internațională.

Notă: Se declară neconstituțional art.24 alin.(1¹) lit.b), conform Hot. Curții Constituționale nr.4 din 09.02.2023, în vigoare 09.02.2023

(2) În cazul suspendării din funcție a judecătorului, salariul acestuia se plătește în condițiile legii.

(3) Suspendarea din funcție a judecătorului din cauzele enumerate la alin.(1), cu excepția lit.a), nu atrage anularea inviolabilității personale și a garanțiilor materiale și sociale.

(4) În cazul prevăzut la alin.(1) lit.a), dacă nu a fost probată vinovăția judecătorului sau a fost pronunțată o hotărîre de achitare ori de încetare a procesului penal, sau în cazul anulării actelor care au servit drept temei pentru suspendarea sa din funcție în baza alin.(1¹), suspendarea din funcție încetează și judecătorul este repus în toate drepturile avute anterior.

(5) În cazurile prevăzute la alin.(1) lit.c) și d), la expirarea termenului pentru care judecătorul a fost suspendat din funcție, acestuia i se acordă funcția de judecător pe care a deținut-o pînă la suspendare

sau, cu consimțământul judecătorului, i se acordă o altă funcție de judecător echivalentă.

(6) Hotărîrea privind suspendarea din funcție a judecătorului, adoptată în temeiul alin.(1), poate fi atacată în Curtea Supremă de Justiție în condițiile legii.

[Art.24 modificat prin Legea nr.340 din 24.11.2023, în vigoare 07.12.2023]

[Art.24 modificat prin Legea nr.147 din 09.06.2023, în vigoare 21.06.2023]

[Art.24 modificat prin Legea nr.246 din 29.07.2022, în vigoare 26.08.2022]

[Art.24 completat prin [Legea nr.137 din 27.09.2018](#), în vigoare 19.10.2018]

[Art.24 modificat prin [Legea nr.126 din 09.06.2016](#), în vigoare 12.07.2016]

Articolul 24¹. Detașarea judecătorului

[Alin.(1) art.24¹ abrogat prin [Legea nr.153 din 05.07.2012](#), în vigoare 31.08.2012]

(2) Judecătorul poate fi detașat din funcție, cu consimțământul său, prin hotărîre a Consiliului Superior al Magistraturii, în scopul îndeplinirii unei funcții în cadrul secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii, în cadrul Institutului Național al Justiției sau al subdiviziunii Ministerului Justiției care asistă Agentul Guvernamental, pe un termen de pînă la 18 luni, care poate fi prelungit cu cel mult 18 luni. Pentru asigurarea activității Consiliului Superior al Magistraturii, judecătorii aleși în calitate de membri ai consiliului se detașează din funcție pentru toată perioada mandatului.

(2¹) Prin derogare de la alin.(2), judecătorul ales în funcția de director sau director adjunct al Institutului Național al Justiției se detașează din funcție pe durata exercitării mandatului.

[Alin.(3) art.24¹ abrogat prin [Legea nr.153 din 05.07.2012](#), în vigoare 31.08.2012]

[Alin.(4) art.24¹ abrogat prin [Legea nr.48 din 07.06.2018](#), în vigoare 29.06.2018]

(5) Judecătorului detașat i se menține statutul de judecător, iar perioada de activitate în instituțiile specificate la alin.(2) și (2¹) se include în vechimea în muncă în funcția de judecător.

(6) La expirarea termenului pentru care judecătorul a fost detașat din funcție prin hotărîre a Consiliului Superior al Magistraturii, acestuia i se acordă funcția anterioară de judecător pe care a deținut-o pînă la detașare sau, cu consimțământul său, i se acordă o altă funcție de judecător echivalentă.

[Art.24¹ modificat prin Legea nr.246 din 29.07.2022, în vigoare 26.08.2022]

[Art.24¹ modificat prin Legea nr.228 din 28.07.2022, în vigoare 12.08.2022]

[Art.24¹ modificat prin [Legea nr.137 din 27.09.2018](#), în vigoare 19.10.2018]

Articolul 25. Eliberarea judecătorului din funcție

(1) Judecătorul este eliberat din funcție în cazul:

- a) depunerii cererii de demisie;
- b) obținerii calificativului „insuficient” la două evaluări consecutive ale performanțelor;

[Lit.c) alin.(1) art.25 abrogată prin [Legea nr.153 din 05.07.2012](#), în vigoare 31.08.2012]

d) transferului într-o altă funcție în condițiile legii;

[Lit.e) alin.(1) art.25 abrogată prin [Legea nr.153 din 05.07.2012](#), în vigoare 31.08.2012]

f) comiterii unei abateri disciplinare specificate în [Legea nr.178 din 25 iulie 2014](#) cu privire la răspunderea disciplinară a judecătorilor;

g) pronunțării hotărîrii definitive de condamnare;

g¹) stabilirii, prin actul de constatare rămas definitiv, a încheierii directe sau prin intermediul unei

persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese;

g²) nedepunerii declarației de avere și interese personale sau refuzului de a o depune, în condițiile art.27 alin.(8) din [Legea nr.132 din 17 iunie 2016](#) cu privire la Autoritatea Națională de Integritate;

g³) dispunerii de către instanța de judecată, prin hotărâre irevocabilă, a confiscării averii nejustificate.

[Lit.g⁴) alin.(1) art.25 abrogată prin Legea nr.5 din 02.02.2023, în vigoare 18.04.2023]

g⁵) rezultatului negativ al testului de integritate profesională în temeiul hotărârii colegiului disciplinar;

h) pierderii cetățeniei Republicii Moldova;

i) nerespectării prevederilor art.8 alin.(1);

j) constatării incapacității de muncă, dovedite prin certificat medical;

k) atingerii de către acesta a plafonului de vârstă;

l) instituirii unei măsuri de ocrotire judiciare.

(2) Eliberarea judecătorului din funcție se face prin hotărâre a Consiliului Superior al Magistraturii. Judecătorul se consideră eliberat din funcție de la data indicată în cererea de demisie, dacă aceasta este acceptată de Consiliul Superior al Magistraturii, de la data indicată în hotărârea de eliberare din funcție sau, după caz, de la data atingerii plafonului de vârstă.

(3) Modul de eliberare din funcție a judecătorului și de contestare a hotărârii de eliberare se stabilește de legislație.

(3¹) Eliberarea din funcție a judecătorului în baza temeiurilor specificate la alin.(1) lit.b), f)–g⁵) și i) atrage lipsirea acestuia de dreptul la indemnizația unică de concediere, prevăzută la art.26 alin.(3), și la stabilirea pensiei în condițiile art.32. Judecătorii care cad sub incidența prezentului alineat vor avea dreptul la pensie pentru limită de vârstă conform condițiilor generale stabilite de [Legea nr.156-XIV din 14 octombrie 1998](#) privind pensiile de asigurări sociale de stat.

(3²) Eliberarea din funcție a judecătorului în baza temeiurilor specificate la alin.(1) lit.b), f)–g⁵), i), precum și constatarea irevocabilă a faptului că judecătorul a comis cu intenție o infracțiune legată de exercitarea atribuțiilor de serviciu sau care discreditează justiția atrag lipsirea acestuia de dreptul la stabilirea pensiei în condițiile art.32 sau pierderea dreptului de a primi în continuare această pensie. Judecătorii care cad sub incidența prezentului alineat au dreptul la pensie pentru limită de vârstă conform condițiilor generale stabilite de [Legea nr.156/1998](#) privind pensiile de asigurări sociale de stat.

(4) În cazul anulării hotărârii de eliberare din funcție a judecătorului acesta va fi repus în toate drepturile avute anterior, plătindu-i-se, în modul stabilit de lege, drepturile bănești de care a fost lipsit.

(5) În caz de deces al judecătorului, Consiliul Superior al Magistraturii declară funcția vacantă.

[Art.25 completat prin Legea nr.226 din 31.07.2024, în vigoare 05.09.2024]

[Art.25 modificat prin Legea nr.5 din 02.02.2023, în vigoare 18.04.2023]

[Art.25 modificat prin Legea nr.246 din 29.07.2022, în vigoare 26.08.2022]

[Art.25 modificat prin [Legea nr.238 din 08.11.2018](#), în vigoare 30.12.2018]

[Art.25 modificat prin [Legea nr.137 din 27.09.2018](#), în vigoare 19.10.2018]

[Art.25 completat prin [Legea nr.74 din 26.04.2018](#), în vigoare 29.06.2018]

[Art.25 completat prin [Legea nr.134 din 17.06.2016](#), în vigoare 01.08.2016]

[Art.25 modificat prin [Legea nr.107 din 28.05.2015](#), în vigoare 26.06.2015]

Articolul 26. Demisia judecătorului

(1) Se consideră demisie a judecătorului plecarea onorabilă a acestuia din funcție dacă, în exercițiul funcțiunii și în afara relațiilor de serviciu, el nu a comis fapte care discreditează justiția sau compromit cinstea și demnitatea de judecător.

(2) Judecătorul are dreptul la demisie prin depunerea cererii de demisie, inclusiv în cazul reorganizării sau dizolvării instanței judecătorești.

(3) Judecătorului care a plecat onorabil din sistem i se plătește o indemnizație unică de concediere

egală cu 50% din produsul înmulțirii salariului său mediu lunar la numărul de ani complet lucrați în funcția de judecător. Totodată, în calculul indemnizației unice de concediere pentru judecătorul demisionat și reîntors în funcție se ia timpul activității în funcția de judecător de la data încetării ultimei demisii.

[Alin.(4),(5) art.26 abrogate prin [Legea nr.60 din 04.04.2014](#), în vigoare 16.05.2014]

(5¹) Nu se consideră plecare onorabilă demisia judecătorului care a comis fapte care discreditează justiția sau compromit cinstea și demnitatea de judecător.

(5²) În cazul în care împotriva judecătorului a fost pornită urmărirea penală pentru comiterea faptelor menționate la alin.(5¹), plata indemnizației unice de concediere se suspendă până la data rămânerii irevocabile a hotărârii cu privire la vinovăția judecătorului.

(6) Judecătorul este considerat demisionat atîta timp, cît respectă prevederile art.8, păstrează cetățenia Republicii Moldova și nu comite fapte ce discreditează justiția sau compromit cinstea și demnitatea de judecător.

(7) În cazul în care constată că judecătorul demisionat nu îndeplinește condițiile prevăzute de prezenta lege, Consiliul Superior al Magistraturii sistează demisia judecătorului, acesta fiind în drept să atace hotărîrea de sistare în instanța judecătorească într-un termen de 10 zile de la data primirii copiei de pe hotărîre.

(8) Demisia judecătorului se sistează și în cazul numirii repetate a acestuia în funcția de judecător.

[Art.26 modificat prin [Legea nr.246 din 29.07.2022](#), în vigoare 26.08.2022]

[Art.26 completat prin [Legea nr.137 din 27.09.2018](#), în vigoare 19.10.2018]

[Art.26 modificat prin [Legea nr.60 din 04.04.2014](#), în vigoare 16.05.2014]

Articolul 26¹. Menținerea împuternicirilor judecătorului

Împuternicirile judecătorului transferat, detașat, suspendat în perioada examinării de către acesta a unei cauze penale sau civile aflate în faza de terminare se mențin pînă la încheierea judecării cauzei respective, în baza unei hotărîri motivate a Consiliului Superior al Magistraturii.

[Art.26¹ completat prin [Legea nr.137 din 27.09.2018](#), în vigoare 19.10.2018]

Capitolul VIII PROTECȚIA DE STAT A JUDECĂTORULUI, ASIGURAREA LUI MATERIALĂ ȘI SOCIALĂ

Articolul 27. Protecția de stat a judecătorului și a membrilor familiei lui

(1) Judecătorul, membrii familiei lui și averea lor se află sub protecția statului. La cererea judecătorului sau a președintelui instanței judecătorești, organele afacerilor interne sînt obligate să ia măsurile de rigoare pentru asigurarea securității judecătorului și a membrilor familiei lui, integrității bunurilor acestora.

(2) Atentarea la viața și sănătatea judecătorului, distrugerea sau deteriorarea bunurilor, amenințarea lui cu omor, violență sau cu deteriorarea bunurilor, calomnierea ori insultarea acestuia, precum și atentarea la viața și sănătatea rudelor apropiate (părinților, soției, soțului, copiilor), atrag răspunderea stabilită de lege. Judecătorul are dreptul să fie asigurat de către organele afacerilor interne cu mijloace de apărare.

Articolul 28. Salarizarea judecătorului

(1) Judecătorii instanțelor judecătorești sînt salarizați în condițiile și în modul stabilite de legislația privind sistemul de salarizare în sectorul bugetar.

[Art.28 modificat prin [Legea nr.271 din 23.11.2018](#), în vigoare 01.12.2018]

[Art.28 modificat prin [Legea nr.76 din 21.04.2016](#), în vigoare 01.07.2016]

[Art.28 modificat prin [Legea nr.107 din 28.05.2015](#), în vigoare 26.06.2015]

Articolul 29. Concediul judecătorului

(1) Judecătorul are dreptul la un concediu de odihnă anual de 30 de zile calendaristice.

(2) Dacă judecătorul are o vechime în funcția publică de pînă la 5 ani, concediul lui se majorează cu 2 zile lucrătoare, de la 5 ani la 10 ani – cu 5 zile lucrătoare, de la 10 la 15 ani – cu 10 zile lucrătoare, de peste 15 ani – cu 15 zile lucrătoare.

(3) Concediul de odihnă anual se acordă judecătorilor de către președinții instanțelor respective, în conformitate cu programul concediilor de odihnă anuale aprobat de către aceștia. Președinților și vicepreședinților instanțelor judecătorești concediul de odihnă anual se acordă de către Consiliul Superior al Magistraturii.

[Alin.(4) art.29 abrogat prin [Legea nr.137 din 27.09.2018](#), în vigoare 19.10.2018]

(5) Judecătorul poate fi rechemat din concediul de odihnă anual numai cu consimțămîntul scris al acestuia și doar în situații neprevăzute, care fac necesară prezența lui la serviciu. În acest caz, judecătorul nu este obligat să restituie indemnizația pentru zilele de concediu nefolosite. Rechemarea din concediu se efectuează în ordinea stabilită pentru acordarea lui.

[Art.29 modificat prin [Legea nr.137 din 27.09.2018](#), în vigoare 19.10.2018]

Articolul 29¹. Compensarea cheltuielilor de transport tur-retur sau, după caz, de închiriere a spațiului locativ

(1) Judecătorul care își exercită atribuțiile de serviciu într-o altă localitate decât cea în care își are domiciliul, dacă distanța dintre localitățile respective constituie cel puțin 20 km, are dreptul la compensarea lunară a cheltuielilor de transport tur-retur sau, după caz, de închiriere a spațiului locativ.

(2) Condițiile și metodologia de calcul al compensării lunare sunt stabilite de Guvern, iar procedura de acordare a acesteia este stabilită de Consiliul Superior al Magistraturii.

(3) Prevederile alin.(1) și (2) se aplică și judecătorilor care sunt membri ai Consiliului Superior al Magistraturii și ai organelor specializate ale acestuia, indicate la art.7 alin.(1) din [Legea nr.947/1996](#) cu privire la Consiliul Superior al Magistraturii.

(4) Prevederile alin.(1) și (2) nu se aplică judecătorilor care își exercită atribuțiile de serviciu în municipiul Chișinău.

[Art.29¹ introdus prin [Legea nr.316 din 26.12.2024](#), în vigoare 16.01.2025]

Articolul 30. Asigurarea judecătorului cu locuință

[Art.30 abrogat prin [Legea nr.90-XVIII din 04.12.2009](#), în vigoare 18.12.2009]

Articolul 31. Alte garanții sociale

Judecătorul și membrii familiei sale beneficiază de asistență medicală gratuită la nivel minim necesar și de alte garanții sociale prevăzute de lege.

Articolul 32. Asigurarea cu pensie

(1) Judecătorul care a atins vârsta prevăzută la alin.(2) și confirmă vechimea în muncă generală și vechimea în muncă în funcția de judecător prevăzute la alin.(3) are dreptul la pensie pentru vechime în muncă în mărime de 55% din salariul său mediu lunar, care, pentru fiecare an complet de muncă peste vechimea de muncă generală prevăzută la alin.(3), se mărește cu 3%, dar în total nu mai mult de 80% din salariul său mediu lunar.

(2) Începând cu 1 iulie 2021, pentru judecători se stabilește vârsta de pensionare de 50 de ani și 6 luni, atât pentru bărbați, cât și pentru femei. În fiecare an ulterior, vârsta de pensionare se majorează conform eșalonării prevăzute în tabelul nr.1, până la atingerea vârstei de 63 de ani.

Tabelul nr.1

De la 1 iulie	Vârsta de pensionare pentru judecători
---------------	--

2021	50 ani 6 luni
2022	51 ani
2023	51 ani 6 luni
2024	52 ani
2025	52 ani 6 luni
2026	53 ani
2027	53 ani 6 luni
2028	54 ani
2029	54 ani 6 luni
2030	55 ani
2031	55 ani 6 luni
2032	56 ani
2033	56 ani 6 luni
2034	57 ani
2035	57 ani 6 luni
2036	58 ani
2037	58 ani 6 luni
2038	59 ani
2039	59 ani 6 luni
2040	60 ani
2041	60 ani 6 luni
2042	61 ani
2043	61 ani 6 luni
2044	62 ani
2045	62 ani 6 luni
2046	63 ani

(3) Începând cu 1 iulie 2021, pentru judecători se stabilește vechimea în muncă generală de cel puțin 20 de ani și 6 luni și vechimea în muncă în funcția de judecător de cel puțin 13 ani, necesare pentru obținerea dreptului la pensie. În fiecare an ulterior, vechimea în muncă generală și vechimea în muncă în funcția de judecător se majorează cu 6 luni, până la atingerea vechimii în muncă generale de 34 de ani și a vechimii în muncă în funcția de judecător de 15 ani, conform eșalonării prevăzute în tabelul nr.2.

Tabelul nr.2

De la 1 iulie	Vechimea în muncă generală	Vechimea în muncă în funcția de judecător
2021	20 ani 6 luni	13 ani
2022	21 ani	13 ani 6 luni
2023	21 ani 6 luni	14 ani
2024	22 ani	14 ani 6 luni
2025	22 ani 6 luni	15 ani
2026	23 ani	
2027	23 ani 6 luni	
2028	24 ani	
2029	24 ani 6 luni	

2030	25 ani	
2031	25 ani 6 luni	
2032	26 ani	
2033	26 ani 6 luni	
2034	27 ani	
2035	27 ani 6 luni	
2036	28 ani	
2037	28 ani 6 luni	
2038	29 ani	
2039	29 ani 6 luni	
2040	30 ani	
2041	30 ani 6 luni	
2042	31 ani	
2043	31 ani 6 luni	
2044	32 ani	
2045	32 ani 6 luni	
2046	33 ani	
2047	33 ani 6 luni	
2048	34 ani	

(4) Prevederile alin.(1)–(3) se aplică și judecătorilor care au activat în instanțele internaționale, luându-se în calcul salariul mediu lunar al judecătorului Curții Supreme de Justiție.

(5) Pensia pentru vechime în muncă stabilită în condițiile alin.(1)–(3) se calculează și se plătește doar judecătorilor demisionați și judecătorilor eliberați din funcție în legătură cu atingerea plafonului de vârstă.

(6) În cazul în care judecătorul demisionat este numit în funcția de judecător, plata pensiei se suspendă.

(7) La calcularea pensiei, în vechimea în muncă generală se includ perioadele prevăzute la art.5 și art.50 din [Legea nr.156/1998](#) privind sistemul public de pensii.

(8) Pensiile stabilite conform prezentei legi se indexează în condițiile art.13 din [Legea nr.156/1998](#) privind sistemul public de pensii.

[Art.32 în redacția Legii nr.222 din 04.12.2020, în vigoare 01.07.2021]

[Art.32 modificat prin Legea nr.37 din 28.02.2020, în vigoare 01.01.2021]

[Art.32 în redacția Legii nr.60 din 04.04.2014, în vigoare 16.05.2014]

Notă: Art.32 se declară neconstituțional conform [Hot. Curții Constituționale nr.27 din 20.12.2011](#), în vigoare 20.12.2011

Articolul 32¹. Organele care efectuează stabilirea și plata pensiilor

(1) Pensiile se stabilesc și se plătesc de organele de asigurări sociale.

(1¹) Modul de organizare a activităților privind plata pensiilor se stabilește de către Guvern.

(2) Organele de asigurări sociale au dreptul de control asupra autenticității actelor ce confirmă stagiul de muncă și venitul asigurat, eliberate de organele abilitate.

[Art.32¹ completat prin Legea nr.190 din 19.11.2020, în vigoare 01.01.2021]

[Art.32¹ în redacția Legii nr.60 din 04.04.2014, în vigoare 16.05.2014]

Notă: Denumirea și alin.(1) art.32¹ se declară neconstituționale conform [Hot. Curții Constituționale nr.27 din 20.12.2011](#), în vigoare 20.12.2011

Articolul 32². Sursa de finanțare a pensiilor

Cheltuielile pentru achitarea pensiilor se suportă după cum urmează: 50% din mărimea stabilită a

pensiei – de la bugetul asigurărilor sociale de stat și 50% – de la bugetul de stat.

[Art.32² în redacția [Legii nr.60 din 04.04.2014](#), în vigoare 16.05.2014]

Notă: Art.32² se declară neconstituțional conform [Hot. Curții Constituționale nr.27 din 20.12.2011](#), în vigoare 20.12.2011

Articolul 33. Asigurarea de stat și plățile de compensare

(1) Viața, sănătatea și bunurile judecătorului sînt supuse asigurării de stat obligatorii de la bugetul de stat. Viața și sănătatea judecătorului sînt supuse asigurării de stat obligatorii la o sumă egală cu suma mijloacelor lui bănești de întreținere pe 15 ani la ultimul loc de lucru.

(2) Suma de asigurare se plătește în caz de:

a) moarte violentă sau deces al judecătorului în exercițiul funcțiunii, dacă decesul a survenit ca urmare a unor leziuni corporale sau altei vătămări violente a sănătății ori a unui accident de muncă, – succesorilor lui, sub forma unei indemnizații unice egale cu produsul înmulțirii salariului mediu anual al decedatului la numărul de ani compleți pe care acesta nu i-a supraviețuit pînă la atingerea plafonului de vîrstă, dar nu mai puțin de 15 salarii medii anuale;

b) mutilare a judecătorului sau de o altă vătămare violentă a sănătății ori mutilare, sau o altă vătămare a sănătății judecătorului ca urmare a unui accident de muncă care exclude posibilitatea de a continua activitatea profesională și a provocat pierderea capacității depline de muncă – sub forma unei indemnizații unice egale cu suma mijloacelor lui bănești de întreținere pe 15 ani;

c) cauzare judecătorului în exercițiul funcțiunii de leziuni corporale sau de o altă vătămare violentă a sănătății ori cauzare de leziuni corporale ca urmare a unui accident de muncă ce nu au provocat pierderea capacității de muncă, dar exclud posibilitatea de a continua activitatea profesională – sub forma unei indemnizații unice egale cu suma mijloacelor lui bănești de întreținere pe un an;

d) mutilare a judecătorului în exercițiul funcțiunii sau de o altă vătămare violentă a sănătății ori mutilare, sau o altă vătămare a sănătății judecătorului ca urmare a unui accident de muncă ce exclude posibilitatea de a continua activitatea profesională – sub forma unei compensații lunare egale cu salariul pe care l-a avut în funcția de judecător. Pensia de invaliditate sau alte tipuri de pensii stabilite pînă sau după pierderea capacității de a continua activitatea profesională nu se includ în calculul despăgubirii. În această despăgubire nu se include nici salariul primit de către judecător după vătămare și despăgubirile de asigurare de stat;

e) moarte violentă sau deces al judecătorului ca urmare a unor leziuni corporale sau a altei vătămări violente a sănătății, sau a unui accident de muncă – membrilor familiei acestuia inapți de muncă, aflați la întreținerea lui, sub forma unei indemnizații lunare egale cu diferența dintre partea ce le revenea din salariul celui decedat și pensia stabilită în legătură cu pierderea întreținătorului, fără a se lua în calcul ajutorul unic.

(3) În cazul decesului judecătorului în exercițiul funcțiunii, familiei acestuia i se plătește o indemnizație unică în mărimea și în condițiile stabilite la art.26 alin.(3).

[Alin.(3) art.33 introdus prin [Legea nr.60 din 04.04.2014](#), în vigoare 16.05.2014]

Notă: [Legea nr.56 din 09.06.2011](#) (art.II) se declară neconstituțională conform [Hot. Curții Constituționale nr.27 din 20.12.2011](#), în vigoare 20.12.2011

[Alin.(3) art.33 abrogat prin [Legea nr.56 din 09.06.2011](#), în vigoare 01.07.2011]

(4) În caz de deces al judecătorului demisionat sau pensionat, familiei lui sau persoanei care dovedește că a suportat cheltuielile ocazionate de deces i se plătește un ajutor de deces în cuantumul echivalent cu cel stabilit anual prin legea bugetului asigurărilor sociale de stat.

(5) Prejudiciul material cauzat în legătură cu activitatea de serviciu a judecătorului prin deteriorarea sau nimicirea bunurilor acestuia, bunurilor membrilor familiei lui sau ale rudelor apropiate se repară integral de la bugetul de stat.

Articolul 34. Legitimația judecătorului

(1) Judecătorul primește legitimație de un model aprobat de Consiliul Superior al Magistraturii.

(2) Legitimația judecătorului este eliberată de Consiliul Superior al Magistraturii și servește ca document de identitate pe întreg teritoriul republicii.

[Art.34 modificat prin Legea nr.246 din 29.07.2022, în vigoare 26.08.2022]

Capitolul X DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul I.

Prezenta lege intră în vigoare de la data publicării.

Articolul II.

Legile și alte acte normative rămân în vigoare în partea care nu contravine prezentei legi.

Articolul III.

(1) Se consideră că președinții, vicepreședinții și judecătorii din judecătoriile raionale, municipale (de sector), în exercițiul funcțiunii la data adoptării prezentei legi îndeplinesc toate condițiile prevăzute pentru aceste funcții și sînt inamovibili în perioada pentru care au fost numiți.

(2) Prevederile prezentei legi referitoare la indemnizații se extind asupra judecătorilor pensionați sau eliberați după expirarea împluternicirilor, cu condiția unei vechimi în funcția de judecător de cel puțin 15 ani.

(3) Sub incidența art.26 și art.32 cad judecătorii pensionați din această funcție, indiferent de data pensionării.

[Alin.(4) art.III abrogat prin [Legea nr.60 din 04.04.2014](#), în vigoare 16.05.2014]

Notă: Alin.(4) art.III se declară neconstituțional conform [Hot. Curții Constituționale nr.27 din 20.12.2011](#), în vigoare 20.12.2011

Articolul IV.

(1) Judecătorilor Curții Supreme de Justiție transferați în interes de serviciu, în condițiile prezentei legi, în funcții cu nivel de salarizare mai mic li se păstrează salariul funcției, adaosurile și suplimentele anterioare.

(2) Funcționarii din aparatul Curții Supreme de Justiție transferați în interes de serviciu în funcții cu nivel de salarizare mai mic beneficiază timp de 3 luni de la data transferului de salariul funcției anterior.

Articolul V.

Consiliul Superior al Magistraturii, pînă la 1 decembrie 1995, va prezenta Parlamentului lista de candidați la funcția de judecători ai Curții Supreme de Justiție și Președintelui Republicii Moldova lista de candidați la funcția de judecători ai tribunalelor și Curții de Apel.

Articolul VI.

Guvernul, în termen de 3 luni de la data adoptării prezentei legi:

- aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI Petru LUCINSCHI

Chișinău, 20 iulie 1995.

Nr.544-XIII.

* Republicată în temeiul art.VIII, alin.(9) al [Legii nr.153 din 5 iulie 2012](#) – Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr.185, art.620.

Modificată și completată prin Legile Republicii Moldova:

- 1) [Legea nr.140-XV din 21.03.2003](#) – Monitorul Oficial, 2003, nr.67, art.293;
- 2) [Legea nr.191-XV din 08.05.2003](#) – Monitorul Oficial, 2003, nr.97, art.432;
- 3) [Legea nr.206-XV din 29.05.2003](#) – Monitorul Oficial, 2003, nr.149, art.598;
- 4) [Legea nr.136-XV din 06.05.2004](#) – Monitorul Oficial, 2004, nr.91-95, art.482;
- 5) [Legea nr.174-XVI din 22.07.2005](#) – Monitorul Oficial, 2005, nr.107-109, art.533;
- 6) [Legea nr.247-XVI din 21.07.2006](#) – Monitorul Oficial, 2006, nr.174-177, art.796;
- 7) [Legea nr.399-XVI din 14.12.2006](#) – Monitorul Oficial, 2007, nr.39-42, art.169;
- 8) [Legea nr.257-XVI din 29.11.2007](#) – Monitorul Oficial, 2008, nr.14-15, art.46;
- 9) [Legea nr.44-XVI din 06.03.2008](#) – Monitorul Oficial, 2008, nr.76-77, art.251;
- 10) [Legea nr.273-XVI din 07.12.2007](#) – Monitorul Oficial, 2008, nr.84-85, art.288;
- 11) [Legea nr.65-XVI din 27.03.2008](#) – Monitorul Oficial, 2008, nr.86-87, art.302;
- 12) [Legea nr.229-XVI din 06.11.2008](#) – Monitorul Oficial, 2008, nr.208-209, art.768;
- 13) [Legea nr.306-XVI din 25.12.2008](#) – Monitorul Oficial, 2009, nr.30-33, art.77;
- 14) [Legea nr.90-XVIII din 04.12.2009](#) – Monitorul Oficial, 2009, nr.187-188, art.584;
- 15) [Legea nr.108-XVIII din 17.12.2009](#) – Monitorul Oficial, 2009, nr.193-196, art.609;
- 16) [Legea nr.127-XVIII din 23.12.2009](#) – Monitorul Oficial, 2009, nr.197-200, art.664;
- 17) [Legea nr.139-XVIII din 29.12.2009](#) – Monitorul Oficial, 2009, nr.197-200, art.674;
- 18) [Legea nr.152 din 08.07.2010](#) – Monitorul Oficial, 2009, nr.155-158, art.547;
- 19) [Hotărârea Curții Constituționale nr.28 din 14.12.2010](#) – Monitorul Oficial, 2010, nr.254-256, art.30;
- 20) [Legea nr.48 din 26.03.2011](#) – Monitorul Oficial, 2011, nr.53, art.114;
- 21) [Hotărârea Curții Constituționale nr.12 din 07.06.2011](#) – Monitorul Oficial, 2011, nr.102, art.14;
- 22) [Legea nr.56 din 09.06.2011](#) – Monitorul Oficial, 2011, nr.107-109, art.280;
- 23) [Legea nr.163 din 22.07.2011](#) – Monitorul Oficial, 2011, nr.146, art.448;
- 24) [Hotărârea Curții Constituționale nr.3 din 09.02.2012](#) – Monitorul Oficial, 2012, nr.38-41, art.7;
- 25) [Legea nr.29 din 06.03.2012](#) – Monitorul Oficial, 2012, nr.48, art.146;
- 26) [Legea nr.153 din 05.07.2012](#) – Monitorul Oficial, 2012, nr.185, art.620.

* Republicată în temeiul [Hotărârii Parlamentului nr.1546-XIII din 25.02.1998](#) – Monitorul Oficial, 1998, nr.26-27, art.176.

Modificată de:

- 1) [Legea nr.1027-XIII din 06.12.1996](#) – Monitorul Oficial, 1997, nr.1-2, art.4;
- 2) [Legea nr.1127-XIII din 21.03.1997](#) – Monitorul Oficial, 1997, nr.25-27, art.252;
- 3) [Hotărârea Curții Constituționale nr.35 din 01.12.1997](#) – Monitorul Oficial, 1997, nr.84-85, art.37;
- 4) [Legea nr.1414-XIII din 17.12.1997](#) – Monitorul Oficial, 1998, nr.24-25, art.152;
- 5) [Legea nr.1592-XIII din 27.02.1998](#) – Monitorul Oficial, 1998, nr.44-46, art.326;
- 6) [Legea nr.18-XIV din 14.05.1998](#) – Monitorul Oficial, 1998, nr.60-61, art.411;
- 7) [Legea nr.96-XIV din 16.07.1998](#) – Monitorul Oficial, 1998, nr.74, art.505;
- 8) [Legea nr.216-XIV din 12.12.1998](#) – Monitorul Oficial, 1998, nr.119-120, art.719;
- 9) [Legii nr.552-XIV din 28.07.1999](#) – Monitorul Oficial, 1999, nr.116-117, art.551;
- 10) [Hotărârea Curții Constituționale nr.4 din 27.01.2000](#) – Monitorul Oficial, 2000, nr.14-16, art.7;
- 11) [Legea nr.789-XIV din 03.02.2000](#) – Monitorul Oficial, 2000, nr.19-20, art.110;
- 12) [Legea nr.934-XIV din 14.04.2000](#) – Monitorul Oficial, 2000, nr.70-72, art.509;
- 13) [Legea nr.162-XV din 17.05.2001](#) – Monitorul Oficial, 2001, nr.63, art.440;
- 14) [Legea nr.366-XV din 13.07.2001](#) – Monitorul Oficial, 2001, nr.97-99, art.775;
- 15) [Legea nr.373-XV din 19.07.2001](#) – Monitorul Oficial, 2001, nr.129, art.926;
- 16) [Legea nr.429-XV din 27.07.2001](#) – Monitorul Oficial, 2001, nr.108-109, art.828;

17) [Legea nr.822-XV din 07.02.2002](#) – Monitorul Oficial, 2002, nr.40-42, art.250;

18) [Legea nr.1099-XV din 06.06.2002](#) – Monitorul Oficial, 2002, nr.100-101, art.741.